Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Aan de Staatsecretaris van Economische Zaken - Digitale Economie en Soevereiniteit

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering
Directie Digitale Economie

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
10 juni 2026

Kenmerk
DGED-DE / 106903340

RT-0000146260

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

BNC Fiche Cloud and AI Development Act

Aanleiding
Op 3 juni 2026 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd voor een Europese verordening ter versterking van het Europese cloud- en AI-ecosysteem (Cloud and AI Development Act; CADA). De CADA is onderdeel van het Tech Sovereignty Package (TSP). Door EZK is, in nauwe samenwerking met BZK, een BNC-fiche voor het CADA voorstel opgesteld.

Geadviseerd besluit
U wordt gevraagd in te stemmen met de inhoud van het CADA BNC-fiche, zodat het fiche via het BNC-overleg en de CoCo naar de MR wordt geleid. Na goedkeuring in de MR wordt het fiche aan de Kamer verzonden.

Kernpunten
- Met de CADA wil de Commissie de beperkte en geografisch geconcentreerde beschikbaarheid van rekenkracht in de EU verbeteren en afhankelijkheden van niet-EU aanbieders van AI en cloud mitigeren. Dit draagt bij aan de digitale open strategische autonomie en de concurrentie- en innovatiekracht van de EU.
- Het TSP, bestaande uit een overkoepelende mededeling over technologische soevereiniteit inclusief een Open Source Strategy, de CADA, de Chips Act II (CAII) en een Strategic Roadmap for Digitalisation and AI in Energy, wordt beschouwd als hét antwoord van de Commissie op het maatschappelijke debat over technologische soevereiniteit in de digitale waardeketen van de EU.
- Het voorstel bevat drie onderdelen:
  1. Onderzoek, ontwikkeling en inzet: de Commissie wil de adoptie van cloud en AI versnellen via onder andere cloud- en AI-leiderschapsinitiatieven, Grand Challenges (geprioriteerde strategische technologische en industriële uitdagingen) die aansluiten op de Grand Challenges in de Chips Act II, en verplichte nationale cloud- en AI-strategieën voor lidstaten.
  2. Datacentercapaciteit: de Commissie wil dat lidstaten datacenter-versnellingszones (met versnelde vergunningsprocedures) aanwijzen,

centrale informatiepunten voor datacenter bedrijven inrichten en strategische datacenterprojecten aanwijzen.

3. Mitigeren van afhankelijkheden:
    a. In lijn met de Nederlandse inzet bevat de CADA criteria voor een gelaagde definitie van 'soevereine cloud' in tegenstelling tot een binaire aanpak (soeverein of niet). Het voorgestelde soevereiniteitsraamwerk kent vier betrouwbaarheidsniveaus, waarbij de drie hoogste niveaus door een externe auditor moeten worden vastgesteld. Er moet een toezichthouder worden aangewezen om deze systematiek te controleren. Overheden moeten met een risicobeoordeling vaststellen welk niveau nodig is voor public clouddiensten die ze afnemen.
    b. Ook introduceert de Commissie een "non-price award criteria" in aanbestedingen om de bijdrage van een cloudaanbieder aan de ontwikkeling van het Europese cloud en AI ecosysteem mee te wegen, evenals een gezamenlijk aanbestedingsmechanisme, een federatiemechanisme voor clouddiensten van overheden en open-sourcemaatregelen.

- Het fiche stelt dat het kabinet de doelstelling verwelkomt om het Europese cloud- en AI-ecosysteem te versterken en afhankelijkheden af te bouwen, en is positief over het gelaagde soevereiniteitsraamwerk, de risico-gebaseerde benadering, het non-price award criteria (beoordelingscriterium in aanbestedingen om de toegevoegde waarde Europese cloud- en AI-ecosystemen mee te wegen), de EuroCloud Federatie (het delen van datacenter- en clouddiensten tussen publieke entiteiten) en de open-sourceambitie.
- Verschillende punten uit het voorstel zoals het gelaagde soevereiniteitsraamwerk sluiten goed aan bij de Nederlandse positie die is uiteengezet in het eerder dit jaar gepubliceerde non paper.
- Het kabinet is daarentegen ook kritisch op een aantal onderdelen van het CADA voorstel:
    - Er ontbreekt governance rond de grand challenges en concrete uitwerking hiervan in de cloud en AI waardeketen. Het is voor het kabinet nog niet duidelijk of een verordening passend is voor het vastleggen van de AI-doelen. Aanvullende actie is vereist zodat de gehele tech stack wordt gedekt;
    - Het kabinet plaatst kanttekeningen bij het potentieel van de aanwijzing van datacenter versnellingszones om bij te dragen aan het doel van minder geografische concentratie van datacenters in de EU. Ook is het kritisch over de haalbaarheid van korte doorlooptijden van vergunningsprocedures in versnellingszones en de onduidelijke samenloop tussen versnellingszones en strategische projecten.
    - De bevoegdheid die de Commissie zichzelf verschaft om risicobeoordelingen en mitigerende maatregelen rond cloud soevereiniteit ook verplicht te stellen voor niet-publieke organisaties actief in kritieke sectoren.
- De Tweede Kamer heeft een subsidiariteitstoets voor dit voorstel aangekondigd. Daarom doorloopt dit BNC-fiche een versneld tijdspad ten opzichte van de rest van het TSP.

Toelichting

Krachtenveld

- Met het TSP wil de Commissie een grotere regierol pakken over de gehele digitale waardeketen; deze aanpak wordt op hoofdlijnen verwelkomd door

zowel grote als kleine lidstaten. Het Europees Parlement pleit voor verdergaande maatregelen.
- Een meerderheid van de lidstaten onderschrijft naar verwachting de doelstellingen van de CADA. Er zal verdeeldheid bestaan over de ruimte voor samenwerking met niet-Europese aanbieders.